

Van mopperen naar opperen

Lieve mensen, de beste wensen,

‘Heel de wereld speelt toneel,’ vond Jacobus Borstius (1612-1680). En inderdaad. Mensen spelen soms een rol.

Kent u Plautus? Hij was in zijn tijd, 200 voor Christus, een bekende toneelschrijver. Hij schreef onder meer de komedie *Persa*.

Die komedie gaat over Toxilus, een slaaf. Een verliefde slaaf. Hij wil zijn vriendin bevrijden. Het probleem is dat zij ook slaaf is én in bezit van een pooier. Plautus gaf vaker slaven de hoofdrol én de heldenrol.

Goed, Toxilus bezint zich op een uitstapprogramma voor zijn geliefde. Onder het motto: ‘age quod agis’. Wat je doet, doe het goed!

Wat gebeurt er. Via een verkleedpartij slaagt Toxilus erin zijn geliefde te bevrijden. En de pooier? Die wordt gedaagd voor de rechtbank. Wat je doet, doe het goed.

Dit geldt ook voor het mboRijnland. Super dat Gouda elkaar hier vanmiddag ontmoet. Wat u doet, mboRijnland, doet u goed.

Graag wilde ik een nieuwjaarsontmoeting ín de stad. In een school. Daar waar je de toekomst van onze gemeenschap vindt. De nieuwe generatie Gouwenaars.

Recent is de visie Gouda 2030 door onze raad vastgesteld. Gouda wil levendig en betaalbaar zijn voor jongeren. Welnu, jonge mensen worden hier opgeleid. Op deze locatie maar liefst 3.200 studenten.

Het mbo. De motor van de samenleving. De handen aan het bed. De automonteurs. De mannen die in de kerstvakantie onze vloerverwarming repareerden, zodat ons huis weer warmer werd dan 16 graden. Stoere mbo’ers. Top dat we op dit instituut te gast mogen zijn. Tientallen studenten en docenten bezorgen ons een waardevolle ontmoeting. Mag ik een applaus voor de organisatie?

Voor het eerst in jaren is er in Gouda weer een nieuwjaarsontmoeting. Ik was er vooraf nog wel gewaarschuwd door een bekend columnist:

‘Doe het niet’.

Ik ben dankbaar voor uw komst. Mooi dat er vanmiddag meer dan 200 honderd Gouwenaars gekomen zijn om elkaar het beste toe te wensen. Uit alle lagen van de bevolking. Gouda

wordt sterker van informele ontmoetingen. Samenbinding. En een stukje zelfbewustheid. Zoals ik zei bij mijn installatie: Gouda mag meer kapsones hebben.

Recent was ik bij antiquariaat Boekendaal aan de Lange Groenendaal. Het is er gezellig, bijna een buurthuis.

‘Borgemeester’ zegt Erik altijd, ‘borgemeester, het mopperen is in Gouda uitgevonden.’

Dat is echter niet waar.

Mopperen is heel Hollands. Een collectieve mentaliteit die al sinds de middeleeuwen in onze lage Landen hangt. We zijn decentraal. Iedereen praat overal over mee.

In een hofcultuur moet je kunnen veinzen, slijmen en lijmen. Hier praten we recht voor zijn raap. Al eeuwenlang. En mopperen we graag.

Ik zet er graag iets naast. **Nederland is fantastisch georganiseerd.** Een van de meest gelukkige, veilige en economisch sterke landen ter wereld. Het World Economic Forum maakt ieder jaar een gezaghebbende lijst. Daarop staan alle serieus te nemen economieën van de wereld. Nederland staat in de laatste lijst wereldwijd vierde, vóór Zwitserland en Duitsland. Het is werkelijk vertroostend om als het een keer een dag wat miezert, u heeft griep, dit rapport te lezen. Zelfs de kwaliteit van de spoorwegen: nummer zes van de wereld (Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum).

De voorzieningen zijn goed. Onze verzorgingsstaat en welvaartsstaat behoren, net als de Scandinavische landen, al jarenlang tot de wereldtop. Wij kunnen het ons permitteren ons druk te maken over talkshows, des konings baard, bloemkolen op posters en de immer intrigerende vraag ‘Wie Is De Mol?’

Ik komt tot de kern. In mijn speech vanmiddag gaat het, om Den Uyl te citeren, nog om ‘twee dingen’. Een terugblik en een vooruitblik.

In 2019. Een kleine greep

- Er werd feest gevierd. Denk aan 100 jaar ONA. Ontspanning na Arbeid. De voetbalclub in Korte Akkeren, het Westergouwe van de jaren dertig. De buurtvaders in diezelfde wijk vierden dat ze 20 jaar bestaan. Gefeliciteerd. Zoals we opnieuw trots werden op onze Chocoladefabriek als best bezochte bieb in heel Nederland.
- In 2019 daalde het aantal inbraken opnieuw. Van 639 in 2016 naar 275 afgelopen jaar. Een daling van 57%. Nog steeds is het aantal te hoog én het gaat de goede kant op. Op het gebied van openbare orde en veiligheid was het sowieso een divers jaar. In mei en juni teisterden jonge daders onze goede stad met autobranden. Gelukkig heeft dit tot aanhoudingen geleid. Het is een divers beeld. De jaarwisseling is ontspannen verlopen met nauwelijks schade aan gemeentelijke eigendommen. Dat laat onverlet dat ik met de gemeenteraad in gesprek wil hoe we de jaarwisseling veiliger en milieuvriendelijker kunnen maken. Het is absurd dat oud en nieuw inmiddels het evenement is met het hoogste risicoprofiel. Wat mij betreft wordt Gouda op termijn goeddeels vuurwerkvrij.

- Het aantal inwoners van Gouda stijgt langzaam. 1 januari 2020 stond de teller op 73.483 Gouwenaars. Boeiend is vooral de groei van Westergouwe. In deze nieuwste woonwijk woonden in 2016 nog 117 mensen. Op 1 januari waren er 1.245 mensen ingeschreven. Wethouder Wonen Rogier Tetteroo zit niet stil. De gemeenteraad gaat zich buigen over de Spoorzone; een gebied waar in de komende jaren veel woningen, groen en voorzieningen komen.

Vooruitblik

- Onze stadsverjaardag komt dichterbij. Volgend jaar juli start de viering van Gouda 750 jaar. We krijgen, wat zeg ik: we hebben er énorm veel zin in onze vierdagen te vieren.
- De drugsindustrie is diep doorgedrongen in de samenleving. Het is ingewikkeld geworden. Burgemeesters sluiten panden; de GGD controleert drugs op festivals. De gemeente brengt gebruik en handel opnieuw in kaart. Met college en raad gaan we in gesprek hoe we, onder meer via een nieuwe APV, ongewenst gedrag beter gaan aanpakken.
- Gouda investeert in 2020 meer in sport, niet Michiel Bunnik? Het Sportakkoord wordt uitgevoerd.
- Gouda is ondernemend. Met Campus Gouda en ondernemers wordt een actieprogramma uitgerold.
- Gouda is een onderwijsstad. Komend jaar wordt ons onderwijshuisvestingsprogramma vernieuwd. Goede leerplek voor onze scholieren.
- Gouda is gastvrij. Wethouder Van Vugt is terecht trots op de ruim 1 miljoen bezoekers afgelopen jaar. Het Cheese-experience gaat open. Toegangspoort naar de regio, naar Cheese-valley.
- Wethouder Dijkstra is trots op het nieuwe buurtservicecentrum aan de Lekkenburg. In de loop van dit jaar gaan daar de deuren van verduurzaamd vastgoed open. Onder één dak vinden we daar de GGD, het sociaal team en een uitleenpunt van de bibliotheek. Geweldig.
- Heel Holland zakt. Gouda ook. Toch zijn we een stevige stad. Wethouder Niezen stuurt eind deze maand het Kaderplan Bodemdaling naar de raad. Het college is voornemens verkeersknelpunten aan te passen én groen toe te voegen.

Is dit geen wenkend perspectief?

Gouda is een tolerante stad. Al eeuwenlang. Tegelijkertijd zien we ook hier dat tegenstellingen toenemen. Ik spreek soms mensen die hun mond vol hebben van inclusie. Prima vanzelf. Daarmee bedoelen ze echter vooral begrip en inclusie voor en van hun eigen achterban. Inclusie betekent volgens mij dat ieders mening mee doet.

Polarisatie is een handenbinder geworden. Boze boeren, bouwers en biologen: Gouda heeft ermee te maken. Het zou me een lief ding waard zijn als we komend jaar iets minderen gaan mopperen op de ander en meer gaan opperen. Bijdragen aan een mooier Gouda.

De gemeente Gouda doet graag mee. Ieder jaar investeren we 280 miljoen euro in onze gemeenschap, elke werkdag gaan honderden ambtenaren naar het Huis van de Stad om waarde toe te voegen. Voor onze 73.483 burgers.

In december stond ik voor eerst op het bordes tijdens Gouda bij Kaarslicht. Wat een fenomeen. 25.000 bezoekers in de binnenstad. De Stichting is alweer begonnen aan de organisatie van de 65^e editie.

De speech oefende ik vooraf in de burgemeesterskamer van het gotische stadhuis. Daar had ik, wat de grote historicus Huizinga een ‘historische sensatie’ noemt. Een diep gevoel dat je overkomt bij een onmiddellijk contact met het verleden. Het tijdsverschil valt weg. Dat je, hoewel volstrekt nuchter, in zijn woorden ‘een dronkenschap van een ogenblik’ ervaart (Huizinga, Verzameld werk II, 566).

De burgemeesterskamer. Ik beseftte: al sinds 1450 wordt hier bestuurd. 570 jaar. In deze ruimte huisden burgemeesters waar nu singels naar zijn vernoemd: Martens. James. Van Reenen.

Alleen de schouw al. De Korhoen – symbool van de overheid - die haar kuikens beschermt. En dan die spreuk. **Age quod agis.**

Hey! Die zegswijze is bekend. Plautus. Daar begon ik mijn speech mee. Wat je doet, doe het goed.

2020 is begonnen. We wensen elkaar een prachtig jaar toe. Wat mij betreft: minder mopperen, meer opperen. Kom met ideeën. Doe wat oppers doen in de aannemerij: sjouw en bouw een beetje mee aan je eigen leefomgeving.

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder. Zoals Paulus in Romeinen 10 zegt: ‘Hebt elkaar hartelijk lief.’

Ik wens u een gelukkig, gezond en gezegend nieuw jaar toe.

Dank u wel!

Pieter Verhoeve, burgemeester Gouda

